

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/79/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822010353
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5822010353.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovéj a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a JUDr. Eriky Bebčákovéj, na verejnom zasadnutí konanom 16. novembra 2023 prejednal odvolanie podané obžalovaným A. B., nar. X.XX.XXXX a prokurátorom, proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/53/2022-113 z 20.4.2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. c), d), e), ods. 2 Tr. por. zrušuje rozsudok Okresného súdu Námestovo, č. k. 4T/53/2022-113 z 20.4.2023 vo výroku o uloženom treste a výroku o ochrannom opatrení.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vracia okresnému súdu vo výroku o ochrannom opatrení, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por., pri nezmenenom výroku o vine rozsudku Okresného súdu Námestovo, č. k. 4T/53/2022-113 z 20.4.2023,

obžalovanému A. B., nar. X.XX.XXXX v Námestove, trvale bytom C., D. XXX/X,

u k l a d á

Podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odkladá a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu na 1 (jeden) rok.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/53/2022-113 z 20.4.2023 bol obžalovaný A. B. uznaný vinným na tom skutkovom základe, že:

dňa 22.12.2021 na adrese trvalého pobytu v obci C., E. F., prevzal výzvu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/56/2021 z 15.12.2021 na nastúpenie do výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu trestným rozkazom sp. zn. 6T/56/2021 z 05.11.2021, dňa 30.12.2021 v čase od 08:00 hod. do 14:00 hod. do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Žiline, na ktorý ale bez relevantných dôvodov nereagoval, v dôsledku čoho Okresný súd Námestovo vydal príkaz na dodanie do výkonu trestu, sp. zn. 6T/56/2021 z 13.01.2022,

čím obžalovaný spáchal prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

Za to bol odsúdený podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho súd zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd obžalovanému uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 20.04.2023 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o opravných prostriedkoch obžalovaný uviedol, že podáva odvolanie voči prvým dvom výrokom rozhodnutia. Prokurátor si ponechal lehotu na podanie odvolania.

Dňa 23.6.2023 okresnému súdu bolo doručené odôvodnenie odvolania obžalovaného, v ktorom odvolateľ uvádza nasledovné:

„Ja B. A. nar. dňa X.XX.XXXX B. G. XXXXXX/XXXX podávam odpor proti rozsudku – značka 4T/53/2022 zo dňa 20. apríla 2023 z ohľadu práce/zamestnanie, či by sa môj trest dal vynahradiť alternatívnym trestom.“

Dňa 29.6.2023 bolo okresnému súdu doručené odvolanie prokurátora, a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného, v ktorom uviedol nasledovné:

„Okresný súd Námestovo na hlavnom pojednávaní dňa 20.04.2023, v konaní, sp. zn. 4T/53/2022, obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX, uznal za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní, podľa § 257 ods. 1 písm. b) vyhlásil, že je vinný.

Aj napriek tomu, že súd vyhlásenie obžalovaného, podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, prijal, uložený trest, spočívajúci v treste odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, je neprimerane benevolentný.

Základnou funkciou trestu je represívna funkcia (zabránenie v páchaní ďalšej trestnej činnosti), popri ktorej do popredia vystupuje aj výchovná funkcia tak vo vzťahu k páchatelovi (individuálna prevencia - vytvorenia podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život), ako aj pôsobenie na potenciálnych páchatelov tak, by boli odradení od páchania trestných činov (generálna prevencia).

V tomto smere som toho názoru, že obžalovanému bolo potrebné uložiť prísnejší trest, pretože je potrebné dať, nielen obžalovanému, ale aj ostatným občanom, najavo, že nerešpektovanie rozhodnutí súdov a iných orgánov verejnej moci je štátnymi orgánmi dôsledne postihované.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam navrhujem, aby Krajský súd Žilina, ako odvolací súd, napadnutý rozsudok Okresného súdu Námestovo vo výroku o treste zrušil a sám uložil obžalovanému spravodlivý trest.“

Dňa 4.7.2023 okresnému súdu bolo doručené odôvodnenie odvolania obžalovaného, ktoré podal jeho obhajca, v ktorom uvádza nasledovné:

„1.) U obžalovaného došlo k zmene zmysľania, pričom výkon trestu resp. výkon väzby, ktorý vykonal, absolútne postačoval na nápravu. Obžalovaný si uvedomil svoje pochybenie, pre ktoré ho súd uznal vinným, pričom z tohto vykonal hlboké pokánie. Obžalovaný podstúpil psychiatrickú liečbu a v súčasnosti vedie riadny život.

2.) Obžalovaný je zamestnaný resp. vykonáva závislú prácu a aj táto skutočnosť ho podporuje k tomu, aby viedol riadny život. Vzhľadom na vykonané psychiatrické liečenie urobil obžalovaný rozhodnutie, že bude abstinent. Obžalovaný sa v súčasnosti snaží napraviť všetky pochybenia a poklesky, ktorých sa dopustil a snaží sa spoločnosti ako aj svojej rodine a blízkym dokázať, že on je naozaj schopný žiť riadny život. Obžalovaný je v súčasnosti v takom nastavení, že jeho osoba bude prínosom pre spoločnosť a má záujem spoločnosti ako aj štátu vrátiť to, čo do dnešného dňa spôsobil.

3.) V rámci už vykonaného trestu u obžalovaného došlo skutočne k prehodnoteniu jeho života a uvedomil si, že už nechce ďalej viesť život, ktorý nie je pre neho pripravený. Obžalovanému umiestnenie do výkonu

rozhodnutia resp. do ústavu spôsobuje pocit úzkosti, pričom keď môže svojim životom dokazovať zmenu pre svoje okolie, mu dáva nádej a pocit bezpečia.

4.) Vykonaný trest teda u obvineného splnil svoj účel a už nie je potrebné uložiť ďalší trest, pretože to by zbytočne mohlo narušiť jeho súčasné rozhodnutie pre riadny a zmysluplný život.

5.) Obžalovaný verí, že dokáže svojej manželke, svojim deťom ale aj svojmu blízkemu okoliu, že je schopný nápravy a verí, že aj súd resp. štát mu poskytne túto možnosť tak, že mu nebude uložený bezpodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko toto nie je nevyhnutné.

6.) Obžalovaný mal v minulosti psychické problémy, ktoré boli spôsobené práve jeho izolovaním od spoločnosti a tieto viedli iba ku sklonom k sebaublížovaniu.

7.) Vzhľadom na uvedené týmto obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu žiada súd, aby súd vyhovel jeho odvolaniu a zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že zmení výrok o treste a uložený trest odňatia slobody podmienčne odloží a uloží mu skúšobnú dobu. Zároveň žiada, aby bolo zmenený výrok, ktorým súd uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou a liečenie ambulantnou formou.“

Z hľadiska procesného odvolací súd postupoval podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. por., pretože napadnutý rozsudok trpí vadami, ktoré nemožno odstrániť na verejnom zasadnutí.

Krajský súd ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolania prokurátora a obžalovaného boli podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolania prokurátora a obžalovaného sú odvolaniami podanými oprávnenou osobou v zmysle § 307 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., odvolanie prokurátora bolo podané v neprospech obžalovaného a obsah odvolaní prokurátora a obžalovaného spĺňa náležitosti stanovené § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por.

Krajský súd zároveň zistil, že nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 ods. 1 Tr. por.

Odvolanie obžalovaného krajský súd považuje za dôvodné. Odvolanie prokurátora krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Trestný poriadok teda ustanovuje, že primárnym cieľom zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci je umožniť súdu spravodlivé rozhodnutie. Súvisí to s predmetom zákona a jeho účelom, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie páchatel'ov a uskutočnenie spravodlivého procesu.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Hodnotenie dôkazov súdom sa musí premietnuť aj do odôvodnenia rozsudku, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por., ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Právo na spravodlivé prejednanie vecí zahrňuje tiež právo strán konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Je korelátom práva strán konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na ne dostali primeranú odpoveď. Nutnosť odôvodniť súdne rozhodnutie je daná rovnako vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný, ale že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou. Je rovnako predpokladom toho, aby strany konania mohli účinne uplatňovať opravné prostriedky, ktoré majú k dispozícii.

Obžalovaný podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa len proti výroku o treste a o ochrannom opatrení a prokurátor podal odvolanie len proti výroku o treste, ale odvolací súd vykonal všeobecný prieskum rozhodnutia súdu prvého stupňa o vine, ako i prieskum konania, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutým výrokom rozsudku súdu prvého stupňa, pretože z pohľadu zákona a spravodlivosti žiadny trest nemôže obstať pri nezákonnom rozhodnutí o vine páchatel'a.

Odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu vecí. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na priebeh hlavného pojednávania v konaní pred prvostupňovým súdom, na ktorom obžalovaný A. B. v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. urobil vyhlásenie, že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe. Obžalovaný zároveň odpovedal kladne na otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. Súd prvého stupňa uznesením podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného A. B. prijal.

Okresný súd všeobecne po vyhlásení obžalovaného v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. je povinný postupovať v zmysle § 257 ods. 8 Tr. por., podľa ktorého, ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného podľa odseku 5 prijíma, zároveň vyhlási, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná, a vykoná dôkazy súvisiace s výrokom o treste a ochrannom opatrení. To nevyklučuje možnosť výsluchu obžalovaného o účasti inej osoby na žalovanej trestnej činnosti.

Z uvedeného je zrejmé, že konajúci súd po vyhlásení viny obžalovaného vykoná dokazovanie v súvislosti s výrokom o treste a o ochrannom opatrení.

V ďalšom treba poukázať na ustanovenie § 119 ods. 1 písm. d) a e) Tr. por., podľa ktorého v trestnom konaní treba dokazovať najmä osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia a následok a výšku škody spôsobenej trestným činom.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd

jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

Krajský súd konštatuje, že okresný súd si vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie o treste, avšak pri jeho ukladaní nepostupoval dôsledne podľa zásad pre ukládanie trestov podľa § 34 ods. 1, 4 Tr. zák. Pri ukladaní trestu okresný súd v prípade obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák., a to že sa obžalovaný ku skutku priznal a úprimne ho oľutoval, s čím sa krajský súd v plnej miere stotožňuje. Krajský súd však nesúhlasí s priznaním príťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m) Tr. zák., a to že obžalovaný už bol za trestný čin odsúdený.

Veľmi významnou príťažujúcou okolnosťou je v zmysle § 37 písm. m) Tr. zák. recidíva páchatel'a. O recidívu ide vtedy, ak sa páchatel' dopustí trestného činu po tom, čo už nadobudol právoplatnosť odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pokiaľ sa na páchatel'a nehľadí, akoby nebol odsúdený. Pokiaľ sa uplatňuje fikcia neodsúdenia, nemožno síce páchatel'ovi pričítať príťažujúcu okolnosť podľa tohto ustanovenia, zároveň to ale súd nezabavuje povinnosti prihliadať na skutočnosť, že páchatel' už v minulosti spáchal trestný čin a zohľadniť ju pri rozhodovaní o treste v nadväznosti na možnosti nápravy páchatel'a a pod. Na recidívu ako príťažujúcu okolnosť nemožno prihliadať, pokiaľ je obsiahnutá už v skutkovej podstate ako zostrujúci znak alebo znak základnej skutkovej podstaty. To platí aj o trestnom čine marenia výkonu úradného rozhodnutia spáchaného na tom skutkovom základe, že páchatel' nerešpektuje trest zákazu činnosti uložený skorším odsudzujúcim rozsudkom.

V registri trestov má obžalovaný A. B. 2 záznamy. Jedno odsúdenie je však zahladené a preto ho nemožno použiť pre účely priznania príťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m) Tr. zák. Druhé odsúdenie je odsúdenie Okresným súdom Námestovo sp.zn. 6T/56/2023, ktorým mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 2 mesiace, na výkon ktorého obžalovaný dobrovoľne nenastúpil, v čoho dôsledku sa vedie toto trestné konanie za marenie výkonu úradného rozhodnutia v zmysle § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Ako už bolo vyššie spomenuté v danom prípade obžalovanému nemožno priznať príťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Tr. zák., nakoľko je znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý je súdený. Priznanie tejto príťažujúcej okolnosti by znamenalo dvojité postih a porušenie zásady ne bis in idem.

Okresný súd nesprávne ustálil pomer príťažujúcich a poľahčujúcich okolností. Krajský súd konštatoval len jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., čo odôvodňuje procesný postup podľa § 38 ods. 3 Tr. zák., t.j. zníženie hornej hranice zákonom určenej trestnej sadzby pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák. vo výmere 0 až 2 roky. Pre úplnosť je treba dodať, že krajský súd prihliadol aj na osobu obžalovaného, ktorý má 2 záznamy v registri trestov. Obidve odsúdenia sú za trestný čin zanedbania povinnej výživy, pričom jedno odsúdenie je zahladené. Druhé odsúdenie na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 2 mesiace, do ktorého výkonu nenastúpil a preto v tejto veci prebieha konanie na krajskom súde, si už vykonal.

Trest uložený obžalovanému súdom prvého stupňa považoval krajský súd vzhľadom na osobitosti prípadu za neprimerane prísny a v rozpore najmä s individuálnou prevenciou trestu. Krajský súd je názoru, že na potrestanie páchatel'a a jeho nápravu nie je potrebné vplyvať hneď nepodmienečným trestom odňatia slobody, a preto napadnutý rozsudok vo výroku o treste obžalovaného zrušil a sám vo veci rozhodol, a to tak, že obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace, ktorého výkon podmienenečne odložil so skúšobnou dobou v trvaní 1 rok. Takto uložený trest považoval za zákonný, primeraný a spravodlivý, rešpektujúci účel trestu v rovine individuálnej, ako i generálnej prevencie.

Vzhľadom ku vyššie uvedenému a z rovnakých dôvodov, ktoré boli uvedené, krajský súd odvolanie prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného a ktorým žiadal prísnejší trest, považuje za nedôvodné.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd tak môže urobiť aj vtedy, ak páchatel' spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním.

Podľa tohto ustanovenia súd môže uložiť ochranné liečenie, ak páchatel' spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním. Vždy je však potrebné preukázať príčinný vzťah medzi užívaním (resp. zneužívaním) návykovej látky a spáchaným trestným činom. Spáchanie trestného činu pod vplyvom návykovej látky znamená, že páchatel' je priamo pod vplyvom návykovej látky a následok jej užitia viedol k spáchaniu trestného činu. Spáchanie trestného činu v súvislosti s užívaním návykovej látky sa rozumie, že páchatel' spáchal trestný čin z dôvodu, že je od takejto návykovej látky závislý, teda existuje príčinný vzťah medzi užívaním návykovej látky a spáchaným trestným činom.

K uloženiu protialkoholického liečenia nestačí len zistenie, že páchatel', ktorý spáchal trestný čin v opitosti, opakovane a vo väčšej miere požíva alkoholické nápoje, vždy je nutné zistiť, či požívanie alkoholických nápojov má povahu chorobného návyku, ktorého sa páchatel' nie je schopný zbaviť bez odborného liečenia v liečebnom ústave, teda bez dočasného zbavenia osobnej slobody. Vzhľadom na to, že posúdenie uvedených podmienok vyžaduje špeciálne odborné znalosti, musí byť rozhodnutie súdu o protialkoholickom liečení vždy založené na odbornom lekárskom vyjadrení alebo znaleckom posudku (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČS SR sp. zn. 6 Tz 68/1968).

Podľa názoru odvolacieho súdu sa okresný súd dostatočne neriadil vyššie citovanými ustanoveniami a z tohto dôvodu konštatuje, že súd prvého stupňa si nevytvoril dostatočný skutkový základ k rozhodnutiu o výroku o ochrannom opatrení, a to najmä z dôvodu absencie dokazovania.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní so súhlasom prokurátora a obžalovaného prečítal Znalecký posudok č. 62/2022 znalca MUDr. Imricha Glézia, zo záverov ktorého vyplynulo, že obžalovaný v súčasnosti (pozn. súdu - v čase vyhotovenia znaleckého posudku) netrpí a v minulosti a ani v čase spáchania prečinu netrpel duševnou chorobou v pravom slova zmysle, t.j. psychózou a ani choromyseľnosťou, ani nie je závislý na omamnej a psychotropnej látke, ale trpí a trpel duševnými poruchami a to syndrómom na alkohole a organickou poruchou osobnosti. Len pod vplyvom jednoduchej opitosti a organickej poruchy osobnosti boli ovládacie schopnosti v čase prečinu znížené nepodstatne forenzne nevýznamne, ale do stavov opitosti sa obžalovaný dostal sám a dobrovoľne, napriek skúsenostiam z minulosti, že v takom stave sa správa asociálne. Obžalovaný je závislý na alkohole a to v pokročilom stupni. Závislosť na alkohole je priamym následkom jeho asociálneho správania v minulosti pri aktuálnom trestnom stíhaní. Vzhľadom k zistenej závislosti na alkohole a nakoľko aj aktuálny trestný skutok spáchal v súvislosti s jeho chronickým nadužívaním alkoholu, znalec navrhol obžalovanému nariadiť ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Jedinou možnosťou resocializácie obžalovaného je ústavná protialkoholická liečba, následne ambulantná liečba a získanie riadneho zamestnania. V prípade, že sa bude riadne podrobovať ochrannej protialkoholickému liečebnému opatreniu a bude abstinovať od alkoholu, tak jeho pobyt na slobode nebude pre spoločnosť nebezpečný.

Krajský súd po preštudovaní spisu zistil, že vyššie uvedený znalecký posudok č. 62/2022 znalca MUDr. Imricha Glézia, bol vypracovaný dňa 24. 10. 2022. Tento dôkaz bol na hlavnom pojednávaní

dňa 20.4.2023 vykonaný jeho prečítaním, a to so súhlasom obžalovaného a prokurátora. Z uvedeného vyplýva, že výsledky znaleckého skúmania boli prezentované na hlavnom pojednávaní až o 6 mesiacov neskôr ako došlo k vypracovaniu znaleckého posudku, t.j. znalecký posudok bol v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už pol roka starý. Navyše, v čase rozhodovania okresného súdu mal obžalovaný uložený trest odňatia slobody, ktorý nenastúpil, a pre ktorého nenastúpenie bol trestne stíhaný v danej veci, už vykonaný, čo znamená, že 1 rok a 2 mesiace podstúpil nútenú abstinenciu. Na túto skutočnosť však znalec nereflektoval, pretože nebol k týmto okolnostiam na hlavnom pojednávaní vypočutý, čím by svoj znalecký posudok doplnil. Okresný súd tak nemohol získať ucelený obraz všetkých skutočností, ktoré mali vplyv na uloženie ochranného opatrenia – ústavnej protialkoholického liečby, nakoľko nevedel zohľadniť možný vplyv výkonu trestu odňatia slobody s nútenou abstinenciou na jeho závislosť konštatovanú znaleckým posudkom.

Na hlavnom pojednávaní bol predmetný znalecký posudok prečítaný, znalec vypočutý nebol. Tento posudok bol čítaný na hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 20.4.2023, kedy okresný súd vyhlásil rozsudok v danej veci a obžalovanému na základe tohto znaleckého posudku v zmysle § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Z uvedeného vyplýva, že v čase rozhodovania okresného súdu bol vypracovaný znalecký posudok 6 mesiacov starý. Vzhľadom na dlhý časový úsek od vypracovania znaleckého posudku do rozhodnutia súdu vo veci samej mal okresný súd znalca na pojednávanie predvolať a vypočuť, ako aj doplniť znalecké dokazovanie, s poukazom na odstup času od vypracovania znaleckého posudku.

Z tohto dôvodu krajský súd uzatvára, že okresný súd podstatným spôsobom porušil ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť riadne objasnenie veci. Zodpovedanie otázky, či obžalovaný trpí alebo trpel v čase spáchania skutku duševnou chorobou, choromyseľnosťou alebo či je závislý na omamných a psychotropných látkach, je otázkou právnou a súd si nemôže sám o týchto skutočnostiach urobiť vlastný záver, vonkoncom nie, ak z obsahu súdneho a vyšetrovacieho spisu takéto podozrenie vyplýva. Zo záverov vypracovaného znaleckého posudku nevyplýva skutočnosť, že závislosť obžalovaného má nemenný charakter, pričom súd nevypočul znalca o možnom vplyve výkonu trestu odňatia slobody na jeho závislosť a nebezpečnosť pre spoločnosť. Okresný súd sa teda nejakým spôsobom nevysporiadal s dlhým časovým úsekom od vypracovania znaleckého posudku po vyhlásenie rozsudku, ktorým obžalovanému uložil ochranné opatrenie v podobe ochranného ústavného protialkoholického liečenia. Práve z týchto dôvodov považuje krajský súd za účelné v naznačenom smere dokazovanie doplniť.

Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie námietky obžalovaného a prokurátora, tak krajský súd konštatuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Krajský súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý odvolaniami prokurátora a obžalovaného trpí vadami, ktoré zákonodarcu predpokladá v ustanovení § 321 ods. 1 písm. c), d), e) Tr. por., a preto krajský súd výrok o treste zrušil a sám zmenil a výrok o uložení ochranného opatrenia zrušil a vrátil vec okresnému súdu, aby ju znova prejednal a rozhodol. V novom konaní pred okresným súdom bude povinnosťou konajúceho súdu sa vysporiadať so všetkými námietkami obžalovaného v podanom odvolaní, ktoré je potrebné vyhodnotiť ako súčasť jeho obhajoby ako strany konania a venovať im náležitú pozornosť.

Úlohou súdu prvého stupňa po vrátení veci bude ustáliť skutkový stav k výroku o ochrannom opatrení, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, pretože len takto ustálený skutkový stav môže byť podkladom pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu. Krajský súd v aktuálnom štádiu konania, okrem vyššie spomínaného, nekonštatuje ďalšiu absenciu dokazovania, ktorá skutočnosť však neznamena, že ak strany konania obstarajú nové dôkazy a navrhnu ich vykonanie, súd prvého stupňa, pokiaľ to uzná za vhodné, dokazovanie nedoplní. Inak bude povinnosťou súdu vykonať ďalšie dôkazy k výroku o uložení ochranného opatrenia, ktoré neboli doteraz v konaní pred súdom prvého stupňa procesne relevantným spôsobom vykonané, a ďalšie rozhodnutie odôvodní súd prvého stupňa tak, aby jeho dôvody boli konzistentné s výrokmi, a teda, aby neboli arbitrárne, ale preskúmateľné. Odvolanie obžalovaného krajský súd vyhodnotil ako sčasti dôvodné, ale v zásade z iných dôvodov, ako to uviedol obžalovaný a jeho obhajca v podanom odvolaní, keď napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a vo veci sám

rozhodol a tiež vo výroku o ochrannom opatrení zrušil a vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Odvolanie prokurátora krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Záverom krajský súd poznamenáva, že po zrušení napadnutého rozsudku vo výroku o ochrannom opatrení z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemohol vo veci sám rozhodnúť, nakoľko v danom prípade je plne namieste postup podľa § 322 ods. 1 Tr. por., pretože doplnenie dokazovania by mohlo viesť k iným skutkovým záverom. Z tohto dôvodu odvolací súd po zrušení napadnutého rozsudku vo výroku o ochrannom opatrení vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie okresnému súdu.

Podľa § 327 ods. 1 Tr. por. súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil.

Právnym názorom treba rozumieť názor odvolacieho súdu vyslovený v otázke procesného aj hmotného práva.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.